

Викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
Університету внутрішніх справ
Гіденко Євген Сергійович

ПРОТИДІЯ НАСИЛЛЮ У РОДИНІ

Актуальність проблеми посилюється тим, що насильство та жорстоке поводження з дітьми, на жаль, стали для сучасного українського суспільства звичними явищами. Держава здійснює захист дитини від усіх форм фізичного, сексуального, економічного та психологічного насильства, образи, недбалого та жорстокого поводження з ним, залучення до найгірших форм дитячої праці, у тому числі з боку батьків або осіб заміників, а також вживає необхідних заходів для забезпечення прав дітей, які стали свідками у кримінальному виробництві. Кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність, захист честі та найкраще забезпечення його інтересів [4].

Особливу увагу у вирішенні цього питання слід зосередити на профілактичній та просвітницькій роботі з сім'єю. По-перше, сім'ї необхідно надати психологічну допомогу, виправити відносини між рідними людьми, щоб діти мали можливість жити зі своїми батьками. По-друге, такі обставини потребують втручання соціальних служб та освітніх установ. Фахівці з соціальної роботи, лікарі, педагоги та психологи, працюючи за спеціальними програмами, можуть відновити у дітей та підлітків повагу до себе, як до особистості, підвищити впевненість та захисні якості, стверджуючи, таким чином, право кожної людини, у тому числі дітей та підлітків, на здоров'я та безпеку [3, с. 30].

Діти через свій психологічний, фізичний розвиток не завжди можуть зрозуміти, що стають жертвами протиправних дій. Особливо це стосується немовлят, дошкільнят, дітей молодшого шкільного віку. У такому разі велика увага приділяється діяльності поліцейських у співпраці із загальноосвітніми школами, педіатричними відділеннями медичних установ, громадськістю тощо [2, с. 44]. Сьогодні також існує велика мережа відомств, які займаються вирішенням проблеми насильства (служби сім'ї,

материнства та дитинства; заклади охорони здоров'я, освіти; бюро судово-медичної експертизи; правоохоронні органи; прокуратура; суд; релігійні конфесії), кожне з яких має централізоване керівництво. Спільна діяльність усіх відомств має орієнтуватися для досягнення мети поліпшення становища дитини [3].

Усі державні служби повинні донести до свідомості батьків, які здійснюють насильство над дітьми, основні функції сім'ї: забезпечення фізичного та емоційного розвитку індивіда, формування статевої ідентифікації дитини; розвиток здібностей та потенційних можливостей індивіда; забезпечення дитини почуттям захищеності; формування ціннісних орієнтацій особистості; оволодіння дитиною основними соціальними нормами. Суттєвим зниженням рівня насильства та невиконання батьківських прав також може стати і запровадження різних видів покарання: адміністративний арешт, виправні роботи, адміністративний штраф, примусове проходження корекційної програми соціально-виправного спрямування [1, с. 55].

Підсумовуючи вищевикладене, можна відзначити основні елементи системи захисту дитини від насильства та жорстокого поводження в сім'ї: законодавча база та нормативно-правове забезпечення; служби допомоги, профілактики та реабілітації; програми профілактики та реабілітації. На наш погляд, всі ці елементи мають бути взаємопов'язані та спрямовані на досягнення загальних цілей – запобігання насильству над дітьми, надання допомоги дитині та сім'ї, що опинилися у важкій життєвій ситуації.

Список бібліографічних посилань

1. Бандурка І. О. Система захисту дітей від жорстокого поводження та попередження насильства в сім'ї. Форум права. 2014. № 2. С. 47–57. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_2_10.pdf (дата обращения: 25.10.2017).
2. Качинська М. О. Жорстоке поводження з дітьми як прояв насильства в сім'ї. Журнал східноєвропейського права. 2017. № 37. С. 42–47.
3. Лежух І. С. Насильство в сім'ї як соціальнопсихологічний феномен // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 7 квіт. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 266–269.
4. Ліфашина Д. Є. Дитина як потенційна жертва булінгу та кібербулінгу // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : матеріали наук.-практ. конф.